

Proračun Republike Slovenije

Eva Deželak, Žan Jarc, Ines Šilc

Fakulteta za matematiko in fiziko

13. maj 2019

Vsebina predstavitev

- 1 Splošno o proračunu RS
 - Delitev proračuna
- 2 Analiza nekaterih sprememb proračuna v letih od 2015 do 2019
 - Davki na premoženje in nepremičnine
 - DDPO in dohodnina
- 3 Demografski vplivi na proračun
 - Pokojnine
 - Financiranje pokojnin iz državnega proračuna
 - Primerjava z drugimi državami
 - Predlogi za spremembe pokojninskega sistema v Sloveniji
- 4 Viri

Splošno o proračunu RS

- Pripravi ga vlada RS.
- Sprejme ga Državni zbor.
- Temeljne naloge:
 - uresničitev proračuna v okvirih in za namene, kot je bil sprejet
 - njegovo pravočasno in fleksibilno prilagajanje premenjenim fiskalnim okoliščinam
 - uresničevanje v proračunu zastavljenih družbenih in gospodarskih ciljev.
- Sprejemata se proračuna za dve leti, $(t+1)$ in $(t+2)$.

Delitev proračuna

- **Splošni del proračuna:**

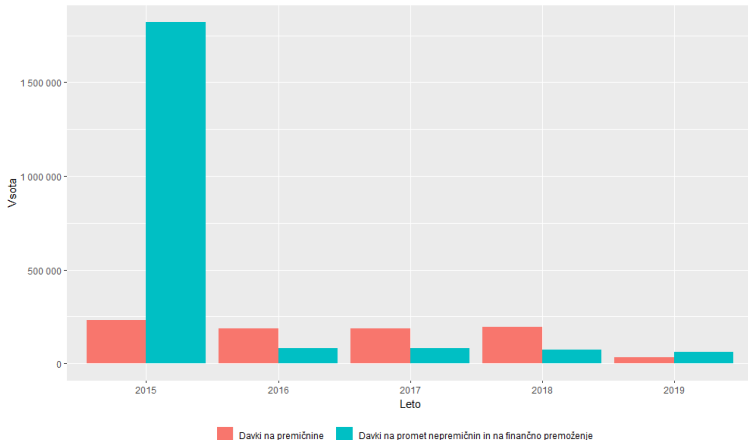
- Bilanca prihodkov in odhodkov (na strani prihodkov: tekoči prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije in trasferni prihodki iz drugih blagajn javnega financiranja; na strani odhodkov: tekoči odhodki, tekoči transferji, investicijski odhodki in investicijski transferji)
- Račun finančnih terjatev (na strani izdatkov: tokovi izdatkov, ki za državo nimajo značaja odhodkov - dana posojila finančnih naložb oz. kapitalskih vlog države v javna in zasebna podjetja, banke, itd. ; na strani prejemkov: tokovi prejemkov, ki nimaja značaja prihodkov - sredstva iz naslova prejetih vračil posojenih sredstev države oz. prejeta sredstva iz naslova prodaje kapitalskih deležev države v podjetjih, bankah, itd.)
- Račun financiranja (tokovi zadolževanja in odplačil dolgov, povezanih s financiranjem proračunskega deficita)

- **Posebni del proračuna:** odhodki in drugi izdatki predstavljeni po politikah, glavnih programih in podprogramih.

- **Načrt razvojnih programov:** odhodki se načrtujejo po strukturi programske klasifikacije, posameznih ukrepov in projektih ter virih financiranja po posameznih letih za celovito izvedbo projektov in ukrepov.

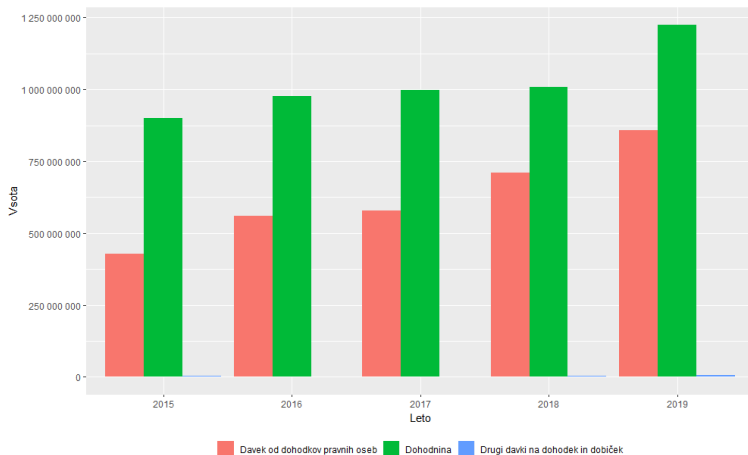
Davki na premičnine in nepremičnine

Davek na nepremičnine je bil uveden samo v letu 2015. Istega leta so bili tudi najvišji prihodki iz davka na finančno premoženje in davka na premičnine.

Slika 1: Prispevki davkov na premičnine in na promet nepremičnin

DDPO in dohodnina

Slika 2: Prispevki davkov na dohodek in dobiček

Demografski vplivi na proračun

Pokojnine

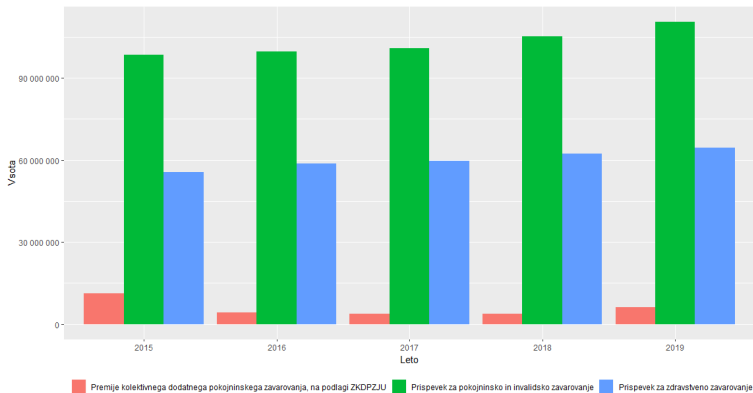
Dve kategoriji v proračunu:

- 1 Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
- 2 Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi zakona o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence, ki je začel veljati leta 2003

Podatki o prebivalstvu v letu 2018:

- Povprečna starost je 43 let
- Delež prebivalcev starih nad 65 let 19.4%
- Nizka stopnja aktivnosti ljudi nad 50 let

Prispevki za pokojnine v proračunu

Slika 3: Prispevki za pokojninski sklad v proračunu RS

Financiranje pokojnin iz državnega proračuna

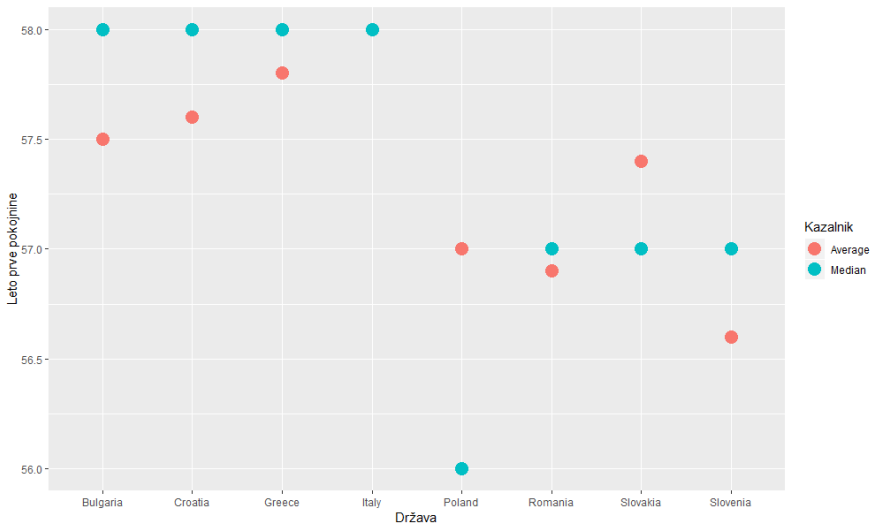
ZPIZ2 v dveh členih povzema naloge državnega proračuna pri financiranju pokojninskega zavarovanja, to sta člena 162. in 163.:

- **162. člen:** Sofinanciranje iz državnega proračuna: Republika Slovenija iz državnega proračuna in iz drugih virov zagotavlja sredstva za pokrivanje razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki zavoda.
- **163. člen:** Zagotavljanje likvidnosti zavoda: Če zavodu primanjkuje likvidnih sredstev za izpolnitev obveznosti za izplačilo pokojnin in drugih obveznosti ter za kritje morebitnega primanjkljaja med prihodki in odhodki v posameznem koledarskem letu, mu Republika Slovenija iz državnega proračuna zagotovi potrebna sredstva.

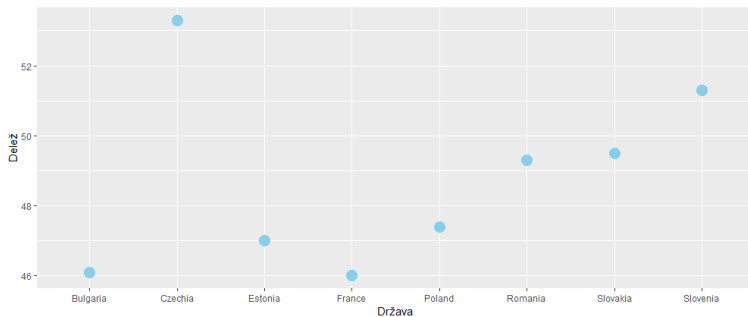
Pomembne novosti v dodatnem pokojninskem zavarovanju, s sprejetjem drugega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju:

- Vsi zaposleni so po svoji izbiri vključeni v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje.
- Mlajšim zavarovancem bo zagotovljen manj konzervativen način varčevanja.
- Vključitev tudi samostojnih podjetnikov in pretežnih lastnikov podjetja.

Primerjava z drugimi državami

Slika 4: Leto prve pokojnine

Slika 5: Delež ljudi med 50 in 69 let, ki dobivajo pokojnino

Predlogi za spremembe pokojninskega sistema v Sloveniji

Predlogi, ki so do neke mere že vključeni v pokojninskem sistemu:

- Spodbude za podaljšanje delovne dobe
- Omejitev predčasnih upokojitev
- Več sredstev iz dodatnega pokojninskega zavarovanja
- Zaposlovanje starejših

Posledice sprememb:

NEGATIVNE

- zviševanje davka na delovno dobo
- dodatna izobraževanja za starejše
- napake in nenatančnost
- dodatni stroški bolniške odsotnosti

POZITIVNE

- več delovnih izkušenj in določenega znanja
- prenos znanja na mlajše
- olajšava za DDPO - olajšava v višini 45% plače te osebe

- *Splošno o proračunu*, v: Ministrstvo za finance, [ogled 9. 4. 2019], dostopno na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/splosno_o_proracunu/.
- *Sestavni deli proračuna*, v: Ministrstvo za finance, [ogled 9. 4. 2019], dostopno na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/splosno_o_proracunu/sestavni_deli_proracuna/.
- *Priprava proračuna*, v: Ministrstvo za finance, [ogled 9. 4. 2019], dostopno na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/priprava_proracuna/.
- *Izvrševanje proračuna*, v: Ministrstvo za finance, [ogled 9. 4. 2019], dostopno na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/izvrsevanje_proracuna/.
- *Prebivalstvo po letih*, v: Statistični urad Republike Slovenije, [ogled 22. 4. 2019], dostopno na: https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/viewplus.asp?ma=H132S&ti=&path=../Database/Hitre_Repozitorij/&lang=2.

- *Age at which the person first received an old-age pension (years)*, v: Eurostat, [ogled 22. 4. 2019], dostopno na: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/lfso_12agepens.
- *List of countries by age structure*, v: Wikipedia, [ogled 22. 4. 2019], dostopno na: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_age_structure.
- *Persons who receive a pension, by type of pension (%)*, v: Eurostat, [ogled 22. 4. 2019], dostopno na: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/lfso_12penstyp
- *Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, IV. poglavje: PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA*, v: Zakonodaja.com, [ogled 6. 5. 2019], dostopno na: <https://tinyurl.com/y4jutc7c>.
- *Ključne novosti, ki jih na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja uvaja ZPIZ-2*, v: Modra zavarovalnica, [ogled 6. 5. 2019], dostopno na: https://www.modra-zavarovalnica.si/fileadmin/Javne_objave/Kljucne_novosti_ZPIZ-2.pdf.

- *Dodatek na delovno dobo in drugi dodatki k plači*, v: DATA, [ogled 8. 5. 2019], dostopno na:
https://data.si/blog/2017/12/18/dodatek-na-delovno-dobo/?fbclid=IwAR1u_oxmL1oT8GC9yIIM2JWWowee2oL5lxf7BlAPviQYCoQYw6ZR8pGEilI.
- *Pokojninski transferji v državah*, v: DATA, [ogled 9. 5. 2019], dostopno na:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_pens&lang=en.
- *BDP na prebivalca*, v: Google/World Bank, [ogled 9. 5. 2019], dostopno na: https://www.google.com/publicdata/explore?ds=d5bncppjof8f9_&ctype=l&strail=false&bcs=d&nselm=h&met_y=ny_gdp_pcap_kd&scale_y=lin&ind_y=false&rdim=region&idim=country:SVN:SVK:BGR:CZE:EST:POL:FRA&ifdim=region&tstart=1336514400000&tend=1462744800000&hl=sl&dl=sl&ind=false&icfg.
- *Razmerje med zaposlenimi in upokojnenci*, v: DATA, [ogled 9. 5. 2019], dostopno na: <https://www.modra-zavarovalnica.si/posamezniki/varcevanje-za-dodatno-pokojnino/pokojninski-sistem-v-sloveniji/>.